

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

THEMA: GIJ ZULT NIET ECHTBREKEN

WANT

IK BEN DE HEERE UW GOD

WAAR IS DE SCHEIDBRIEF?

LICHT OVER EN IN HET HUWELIJK

Ik wilde even kort de lijn trachten aan te duiden, die wij tot dusver hebben gevolgd.

De eerste keer hebben we er op gelet hoe het huwelijk gegrond is door en in God Zelf. Hij, de Nooit-Eenzame, heeft die mens zó gezegend, als mannelijk en vrouwelijk. We hebben de eerste keer min of meer gelet op het grote geheim, de verborgenheid, die daarin verborgen en opgesloten ligt. Dat wondere, dat God, die de Volzalige is in Zichzelf, die het niet nodig heeft om te scheppen om gelukkig te zijn, dat Hij uit louter goedheid, als een overlopende Bron van alle goed, alles heeft gewrocht om Zijns Zelfs wil. Zodat Hij van al Zijn werken geprezen zal en zou worden. En hoe daarin nu ook het huwelijk mede begrepen is. Dat God aan Adam, die bemerkte dat hij alleen was, een hulpe als tegenover hem gegeven heeft. Dat hebben wij getracht wat uit te breiden om de grote betekenis en achtergrond en instelling van het huwelijk te verduidelijken.

Verleden week hebben wij het gehad over: Het huwelijk, een contract òf een verbond?

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

Wij hebben toen op grond van het Woord van God gekozen voor het woordje 'verbond'. Een huwelijksverbond, omdat de Heere dat ook zo zelf in Zijn Woord noemt. Dat Hij spreekt van de huisvrouw van de jeugd en van het verbond dat er was of er moest zijn tussen de huisvrouw van de jeugd, man en vrouw. En hoe schandelijk dat verbond óók vernietigd werd. Met als basis weer het verbond van God, zoals Hij dat heeft geopenbaard. Maar óók de verschillen. Hier in dat huwelijksverbond, waarin, laten we zeggen, twee partners zijn die aan elkaar gewaagd zijn, en in dat grote verbond, die God, die, als het ware, eenzijdig, Zélf dat verbond opricht, van Hem uitgaande. Hij er de Basis van is. En het wonder dat wij daarin merken, dat Hij eeuwig trouw blijft! ondanks alle ontrouw, alle verdriet die de Heere ondervonden heeft van Zijn bruid. En dat Hij op zo ingrijpende wijze daar in Zijn Woord over gesproken heeft. Telkens weer onder dat 'nochtans'.

Toen hebben we gelet op dat droombeeldachtige denken over de verhouding tussen man en vrouw. Waarbij grote aantallen mensen zoiets als het huwelijk als verbond wegschuiven. En in de vorm van een contract menen hun geluk te kunnen vinden. En dat is vooral iets van deze tijd. Men gaat dan in plaats van naar het raadhuis, naar de notaris om het een en ander te regelen.

Ik heb dat, hoewel niet bij ervaring, toch als een beschamend feit gememoreerd. Terwijl men juist meent verder te zijn dan diegenen die op die antieke manier naar het stadhuis gaan.

Ik heb toen gezegd, doordat wij dan de verhouding tussen man en vrouw los gaan maken uit haar 'Umwelt', haar hele omgeving, uit de geslachten die voor ons geweest zijn, uit de maatschappelijke betekenis, de betekenis van het huwelijk voor de gemeente, voor de wederzijdse ouders en de familie, dat men eigenlijk daarheen drijft als een drijvend eilandje zonder directe verbintenis en inbreng in het geheel, van de families, van de gemeente, van het maatschappelijk leven. Dat men vergeet de bijna kosmische betekenis van het huwelijk, dat véer overstijgt ons kleine, nietige denken, wat vervuld is van een geheim! En wat zuiver gaat rusten alleen op een stukje subjectieve, persoonlijke ervaring. Je mag elkaar, of desnoods, je hebt elkaar lief. En meestal wordt erbij gezegd: "Misschien nog wel meer dan jullie, of dan die en die", die dan getrouwd zijn, enz. enz.

En ik heb ook aangehaald, de laatste keer, het beschamende voorbeeld van vele ouderen en ouders. Waar de kinderen geconfronteerd worden met het feit dat een verbond gebroken wordt. En dat men weer uit elkaar drijft en dan vooral meent aanleiding te hebben om: "Dat nooit meer!" Waarom niet? Als ik zelf dan de mislukking van mijn leven heb ervaren. En als in mijn situatie, misschien door veel noodgevallen heen, als dat dan niet overeind kon blijven, maar vanwege de zonde en de verkeerdheid van ons mensen een einde aan gekomen is, waarom kies ik dan voor een soort contract? Verloochen ik dan niet het uitgangspunt, het grote geheim van Godswege, deze twee zullen één zijn? Betekent dan dat die eenheid van het huwelijk, van het verbond gedegradeerd moet worden tot een contract? Betekent dat als mensen zo zeggen: "Nooit meer", dan: Ik bekijk de zaak nu anders; ik zie dít als het beste, dat als je het met iemand goed kunt vinden en als het klikt, of puur alleen begeerte, eenzijdig

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

gericht, waarbij ieder zijn weg gaat, ieder zijn werk heeft, maar heb je van tijd tot tijd min of meer behoefte aan elkaar, lichamenlijk, en wederzijdse partners vinden dat goed - niet ál te benauwd - dan heb je dat, dan heb je iemand die met je in bed duikt. Eten koken is natuurlijk nog de vraag, maar waar je mee naar bed kunt en waar je van weet, gelukkig in deze tijden met al die verhalen over aids en dergelijke, dat hij dan van jou alleen is.

Dat is even een achteruitgang, als je het goed bekijkt! Dat heeft toch weinig meer te maken met dat Bijbelse getuigenis van dat verbond? En dat is niet alleen bij uitzondering, het leven van een enkeling, maar dat vormt het droombeeld voor dúizenden. En dan? Dan wordt het op een gegeven ogenblik weer mode als je jaren achtereen samengewoond hebt, om voor de aardigheid, voor de romantiek, voor de gezelligheid, voor alles wat er zo mee samenhangt, of voor het kind dat eventueel moet komen, of mag komen, om dat een klein beetje meer bescherming, intimiteit van het huwelijk te geven, om dan te trouwen.

Maar dat is ergens natuurlijk ook maar een doekje voor het bloeden. Want daarin ben ik het wél met de ideeën eens; als je elkaar verklaart, al is het dan contractueel, al heeft het huwelijk dan zagezegd afgedaan, al is het stadhuis

En nu moet je niet denken dat het stadhuis mij zo hoog zit. Want dat besef ik ook wel, ik vind dat zulke onzinnige praat over: Zo'n papiertje, zo'n boterbriefje, zo'n ambtenaartje, die daar wat leuks of minder leuks voor je afdraait, is dát het dan? Nu, ik begrijp drommels goed dat dát het niet is. Maar ik vind die manier van benadering niet goed. Dat uitgangspunt is niet goed. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat je in het openbaar kennis durft en wilt geven van een verbond. En dat je niet, als het ware, stiekem, of onder en door de mazen doorkruipt, door dat te voorkomen. En daar eigenlijk voor te stellen: Dat is mijn zaak. Want het is jouw zaak niet! Het is een zaak van ons allemaal, daar hebben wij toch allemaal mee te maken? Ouders-kinderen, wederzijds! Dat is toch een groot verschil, of dat je als kennis of als vriend of als verloofde bij elkaar binnenstapt, of dat je zegt: "Dag vader, dag moeder". Schoonvader of schoonmoeder hoef je niet te zeggen, maar dat je zegt: "Dag vader, dag moeder". Hoe kan dat? Is dat alleen maar een beetje sjeu dat je dat zegt? Nee, dát heeft nu juist te maken met het feit dat jij in de gemeenschap waarin je leeft, het volk waar je deel van uit maakt, dat jij openbaar te kennen hebt gegeven dat je genomen hebt en neemt tot je wettige vrouw. Dat je samen een verbond gesloten hebt. Dat je een stuk verantwoordelijkheid voor elkaar genomen hebt. Dat je nu naar huis kunt gaan en dat je er nog een vader en moeder bij gekregen hebt. En dat je er broers en zussen bij gekregen hebt. Dat is écht réchtverbintenis!

Dan kun je zeggen: "Mij spreekt dat niet aan." Nu dat is een bewijs van oppervlaktheid. Dat is een bewijs van de manier van denken. Een poosje geleden had ik daarover nog een gesprek met iemand. Ik zei: "Ja maar, mevrouw, u zegt nu, ja maar, dominee, dat is toch algemeen?" Ik zei: "Dat kan wel, maar wat nu in, laten we zeggen, enkele tientallen jaren, misschien wat langer, mode geworden is, wil je dat dan gelijk verheffen tot het meest of gangbaarste of aannemelijkste, wil je daarmee een eeuwenoude weg zomaar even terzijde schuiven? Waarom leest u daar toch niet iets meer over? En dan niet uit één of ander damesblaadje of weekblaadje, maar waarom verdiept u zich daar niet eens in, ook in die goede boeken die daarover geschreven

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

zijn? Waarom is de voedingsbron geheel zo gericht, dat wat mensen hier en nu op dit moment er van zeggen, wat zij dóén, hoe zij het bekijken, dat dát onze voedingsbron is. En dat we zeggen: Daar ben ik het mee eens. Dat is eigenlijk een slap iets, een ongefundeerd iets."

En dan weet ik wel, aan alle kanten worden fouten gemaakt. Als je aan mij vraagt: Laat God dat allemaal gaan of is het nu afgelopen? Zal God niet meer? Dát zou ik niet willen zeggen. Ik zou ook zelfs niet in termen van goed of slecht willen spreken. Ik zou misschien zelfs niet eens zeggen, tegen mensen die jarenlang trouw betonen aan elkaar: Jullie zitten maar te hokken, of, je doet als een hoer. Ik weet heus wel dat dat wat anders is, daar gaat het niet om. Maar het gaat mij erom dat de mens in z'n geheel, in z'n denken, maar vooral ook in ons land, zo makkelijk naar een manier afglijdt waarbij eigenlijk allerwege gebruikelijk is, dat wat ik nu zeg, over die eenheid en over dat mannelijk en vrouwelijk, dat wordt gewoon op het vlak getrokken van: Ja, daar ben ik het wel mee eens, je moet niet egoïstisch denken.

Als je een jongen ontmoet en je kent elkaar een paar maanden, en die jongen wil het één of ander, met je naar bed, dan is het erg egoïstisch om dat niet te doen. Als je een beetje om hem geeft, tenminste. Het moet niet opgedrongen zijn, maar: Waarom niet? Dat is toch om elkaar geven en van elkaar genieten? "Al dat schijnheilige gedoe van vroeger, nee, dat wil er bij mij niet in." Zo wordt dat dan verwoord.

En als er dan allerlei dingen gebeuren - en ik zeg niet dat dat rechtstreeks verband houdt, maar toch - als je de statistieken leest, dan worden de mensen opeens bang, want je kunt DE ziekte krijgen. De moralist zet alles op alles om aan te tonen: En dát is nu je verdiende loon, dát komt er nu van. En degene die met God of Zijn Woord geen rekening houdt, zegt: Je moet je zo beveiligen dat er niets gebeuren kan, dat ben je verplicht, je mag elkaar niet aansteken. Maar waar is nu het geluid, waar is nu het woord van de liefde? Die elkaar geen kwaad doet, die het goede zoekt voor en met elkaar?. De liefde.

Dan zit je weer op een vlak dat je zegt: "Als een mens in het nauw zit en hij wordt ergens door bedreigd, door één of andere ziekte, dan moet er toch een beetje ingebonden worden." Maar de manier van denken blijft eigenlijk hetzelfde. En ook dáár staat God boven, dat weet ik. God staat er in zoverre boven, dat Hij daar ook om de hoek komt kijken. En dat als het Hem behaagt, dat daar óók weerklinkt bij die zieke en stervende mens: "Waar is de scheidbrief? Heb ik jou weggestuurd? Heb ik dat verband verbroken? Heb je niet zélf Mijn goede Woord versmaad?"

Geliefde gemeente, dat wij toch zouden mogen beseffen dat dat goede Woord, dat goede Gebod van de Heere, dat dat niet een wurgkoord is, maar tot ons behoud gegeven. Ja maar, het is toch ook tot ontdekking? Jazeker, óók tot ontdekking! Maar juist omdat het tot ons behoud gegeven is, omdat Mozes mocht zeggen: "Dit is uw léven", omdat we onszelf en elkaar kapot maken.

We zijn aan de tweede tafel van de Wet bezig. Als we geen oog hebben voor de naaste, dan maken we onszelf kapot! En wat is naaster dan man-vrouw, wat is naaster dan het samen-zijn in het verbond, wat is naaster dan ouders en kinderen. En overall waar dat uit elkaar getrokken wordt, lieve mensen, ben je tenslotte alleen. Dat is de pijnlijke ervaring. Want Gód heeft jou een naaste gegeven, en de allernaaste is de

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

vrouw, de man, vader, moeder, kind. En als je dat gebod ontkent - dat gaat nu niet om mij - maar dan kun je wel eens in tranen uitbreken, als je ziet het ongeluk, het verdriet waar de mens in terecht komt, waar hij dat goede Woord verwerpt. Laat ik het eens zo zeggen: - het is helemaal verkeerd gezegd, maar goed bedoeld - Je hebt er Gód niet mee. Je doet God wel verdriet, daar gaat het niet om, maar je maakt God er niet meer of minder mee, maar we hebben er onszélf mee! Vergeet dat niet! Dat kan je zo aangrijpen. Al twijfel je in je hart niet dat God de Heere gedenkt aan Zijn verbond, maar dat het je zo aangrijpt, dat je zegt: O, hou er dan ook rekening mee. Want als ik geloof in de God van het verbond, dan kom je er niet goedkoop af! Dát moet je niet denken, als je het weten mag, uit genade, hoe de Heere het gezegd heeft, en wat de Heere ons heeft voorgehouden in Zijn dierbaar Woord, dan kom je er niet goedkoop af. Dat gaat, als het moet door de dood heen! Door een leven van ongeluk, en tenslotte ook van eenzaamheid. Waar Gods Woord aan de kant gaat, hou ik ook de naaste niet over. En dát eens een ogenblik te voelen, dat is zoiets smartelijks! Dat is zo pijnlijk!

Als je nu elkaar moet verliezen, dat is erg, heel erg! Want dan gaat er ook iets breken. Maar misschien, heb ik wel eens gedacht, is dat nog niet zo erg dan alleen te zijn, en alleen te blijven zonder God. Want in je vrouw is God.

Hè? Ja maar, een mens is toch geen God? Ja, en tóch bij álle nietigheid, kleinheid, zondigheid van ons mensenkinderen, durf ik tóch te zeggen dat daar iets van Gód is. Dan mag je zeggen: "Nu, mijn man of vrouw, dat lijkt er niet zoveel op." Dáárom zei ik ook, dwars door het gebrekkige - dat is "licht over het huwelijk" - door álles heen is iets van God.

Ik heb mijn vadertje horen bidden - en ik weet het van mijn moeder - hijgend en stikkend, voor zijn vrouwtje, dat ze alstublieft nog de kracht mocht krijgen om hem te helpen. En ik heb gemerkt En nu moet je echt niet denken - 'Het volmaakte huwelijk' heet het boek van Van der Velden - dat dat geen mensen waren van gelijke beweging als wij. Ik heb als kind wel eens gekeken: O, wat is vader boos op moeder, of andersom. En tóch, God! Gód was er! Al leek het misschien niet altijd zo, en al lijkt het niet altijd zo, God! kan in die vrouw, in die man, kan God jou de hand reiken. En als zij jouw stervende lippen natmaakt, of het kussen onder je moede hoofd een beetje recht legt, dan is dat Góds hand.

Dát is de aanwezigheid van Jezus Christus op de bruiloft in Kana. Dát is de dáád-wérkelijke aanwezigheid van de liefde die nimmermeer vergaat. Is het niet zacht gezegd, als ik zeg: Wat een ramp als je alleen bent. Wat vreselijk eigenlijk als in die ander niet iets van God, van Jezus Christus is. Bij alle gebrek en al zeg je duizend keer: "Ja maar, ik ben maar" Dat weet ik allemaal wel, dat is mijn kant. Maar mag ik dan niet vragen of er iets van die andere kant óók is? Van Gods kant. Van de kant van die dierbare Zaligmaker, die Zich heeft doodgeliefd aan het vloekhout voor een ontrouwe bruid, voor een afwijkende vrouw.

"Licht over en in het huwelijk."

Ik heb het eigenlijk automatisch al weer over het huwelijk. Over het echtverbond, het echtpaar. dat betekent, heb ik in het begin gezegd: Réchtpaar.

Kinderen, luister eens.

Als je dan zegt: "Je kunt toch wel van elkaar houden, als die ander nu niet in God

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

geloofd. Dat kun je toch niet meer maken in deze tijd, om dan te zeggen: Dan kun je maar beter niet trouwen." En tóch blijf ik zeggen, als er niet wérkelijk van de zijde van de partner, als hij niet écht komt - en dat doet God, dat kán God, daarom moeten wij zo voorzichtig zijn met ons oordeel - Ik weet, de apostel Paulus zegt: "Trek geen ander juk aan met een ongelovige." Niet omdat hij zoveel slechter is, maar hij staat buiten de voedingsbron van de liefde, van de Heere Jezus Christus. Al staat dat er geschreven, dan weet ik dat God jongens, meisjes gelovig kan maken. En toch moeten wij blijven zeggen: Wat is het eenzaam, als er geen drievoudig snoer is. Wat is het eenzaam als God er niet is. En niet alleen in goede dagen, dat je niet op elkaar uitgekeken raakt, maar juist in andere tijden. Dat de liefde aangevochten wordt door allerlei dingen. Wanneer blijkt dat ook het huwelijksleven niet altijd beantwoordt, of helemaal niet beantwoordt aan mijn droombeelden. Wanneer uitkomt dat ik een mens ben met al zijn egoïsme, eigen-bedoelen, verkeerde begeerten en noem maar op. En dat de ander óók een mens is, juist dán! Juist dán, Gód! Jezus Christus, die het tekort aanvulde, overvloedig. Zodat je niet één keer, maar desnoods duizend keer, opnieuw elkaar in de armen valt, om Christus wil.

Omdat daar steeds die kracht is van die Wijnstok, die de sappen naar de ranken stuurt: "Zo kan het niet, zó hebben jullie Christus niet geleerd; doch gij geheel anders." Dat is dan geen vroom praatje, maar dat is het Woord dat bij die on-vrome, akelige mensen elke keer weer orde op zaken stelt. Zodat er een buigen is voor Hem en voor elkaar. Zodat het niet terecht komt waar de duivel het altijd heen wil hebben, dat is ontbinding, vernietiging van het verbond van God en het verbond tussen mensen. Dat wil hij altijd vernietigen.

Dat is nu het licht.

Ik dacht, onder het zingen, en ik hoop dat we allemaal terugdenken, misschien is het gezongen toen we vijf, één, tien, twintig, dertig, vijftig jaar geleden getrouwd zijn. Ik hoop dat je dat dan niet met een meewarige glimlach dat zingt, maar dat het veel-, alleszeggend is: 'Dat 's Heeren zegen op u daal'. Je huwelijk was al gesloten, officieel, naar de orde van onze samenleving. Maar wij hebben als gemeenschap de zegen van God afgebeden en gesmeekt. Niet over een contract, maar over jouw en mijn verbond. Dat heb je nodig.

Je kunt zeggen: "Het gaat evengoed wel", maar je hebt het nodig.

Ik weet niet meer zoveel van mijn trouwdag, maar ik weet wel: 'Zalig hij die in dit leven, Jacobs God ter hulpe heeft', dat dat waar is, Dat dat alles en alles waard is. Dat is licht over een huwelijk.

Maar dan ook echt een huwelijk. Een huwelijk dat zich niet verschuilt in een zekere vroomheid, die bepaalde dingen van het leven, gave van God, tot iets ordinairs maken. Dat maken wij er van, dat doet Gód niet. Dat wij het tot iets platvloers neerhalen. Dat wij woorden durven te gebruiken, en in onze wereld kom je dat tegen, 'een vluggertje'. Dat is onze boze natuur. Dat is niet de wil van God.

Dat wil ik vanavond ook als een stukje licht zien, wat Gód zegt.

"Geniet het leven met de vrouw, die gij liefhebt, al de dagen van uw ijdele leven." Je hoeft niet zo Er is een gepaste kiesheid, bedeesdheid, dat vind ik wel. Maar niet in de zin van dat stiekeme. Net alsof er even wat gepikt wordt; zo is het níét. In het Woord

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

van God wordt ons als het ware een voorstelling gegeven, óók over het leven tussen man en vrouw. Ook over hun samen-leven, dat rede tot grote blijdschap mag geven, "Geniet het leven met de vrouw," God geeft het, dat is uw deel. Wees blij, zoals een bruidegom blij mag zijn over zijn bruid.

Ja, maar die blijdschap wordt vaak zo getemperd doordat ik mij aangevochten voel door verkeerde gedachten. Dat kan. "Uit het hart komen voort, boze bedenkingen." Maar dan mag je vragen: "Heere, wil dat alstublieft wegnemen." En als dat niet gebeurt, dan moet je niet zeggen: "Het is afgelopen met mij, hopeloos geval." Dan moet je zeggen: "Heere, laat het mij niet overheersen. Geef me die genade dat ik het deksel erop mag houden." Niet als een soort doofpot, maar in die zin: "Het bedenken des vleses is de dood", maar daar hoeft ik niet naar te leven, naar dat bedenken. Dat hoeft ik niet úit te voeren, van God! Stel je voor, dat jij en ik iedere gedachte uit gaan voeren! God weet het wel, Hij kijkt dwars door mij heen. Voor Hem is niets verborgen, en dat ik schuldig sta voor de Heere God. Maar geloof jij, dat, die de Zoon belijdt, dat de Zoon betaald heeft met Zijn dierbaar bloed, gestorven is om onze zonden. Geloof je dat?

Als je dat gelooft dan ben je niet een volmaakt mens. Dan hoeft je niet op je borst te slaan en te zeggen: "Zó heb ik nog nooit gedacht, ik heb nog nóóit dit, nog nóóit dat." Nee, we zijn allemaal boze zondaren. Maar wél wordt van Godswege ons toegeroepen: Houdt het daarvoor, dat gij der zonde dood zijt. Dat wil zeggen: Erken dat niet. Erken het recht van de duivel niet, van de zonde niet, van je eigen hart niet. En daar bedoel ik het kwaad mee.

Als jij jongen een meisje hebt gevonden, en jij meisje een jongen, is het toch niet gek dat je naar elkaar verlangt? Is het toch ook niet raar dat je naar die ander verlangt als vrouw, of als man? Daar hoeft je je toch niet voor te schamen? Of wel? Dat heeft de Heer God zo gemáákt, dat heeft Hij zo gegéven. En jij man, die misschien weer heel anders bent dan je vrouw, het kan ook andersom, een vrouw die weer een heel ander gevoel, temperament heeft dan de ander, moet je daar dan zo ontzaggelijk bezwaard over doen? Is dat niet juist ook het samen-zijn, het samen zoeken naar een weg, voor allebei? Met de liefde en een stukje tederheid, als leidraad.

Een mens kan zo doorschieten, doorvloeien. Dat hij zichzelf probeert weg te moffelen, door te zeggen: Hier, hier, Ik weet wel, iets kan ook een ziekelijk verschijnsel worden, dat kan ook. Wij hebben God verlaten. Maar de Heere is toch machtig en het formulier spreekt van kruis in het huwelijk. Dan kun je zeggen: "Daar hou ik niet van, van druk." Dat weet ik wel, maar je mag toch ook bij zulke woorden denken aan een proces van aanpassing. Jij bent zó en zij is zó. Dan moet je niet gelijk met je handen in de lucht staan: "O, wij passen niet bij elkaar, en dit en dat, en zus en zo." Daar schijnt nu het licht van het Woord over, van Jezus Christus, van de apostelen. Die ons hebben toegeroepen: "Doe verstandig, woon verstandig bij elkaar. Man, heb je vrouw net zo lief als jezelf. Wordt niet bitter." En dat geldt andersom ook.

Ik las eens: 'Ja, je leest van Adam, hij leefde zoveel jaar - 930 jaar - en hij stierf. En waar was Eva dan? Is die niet gestorven, of betekende dat dat die gewoon niet in tel was?' En die man schreef - en dat vond ik heel mooi - 'Als er staat, Adam lééfde, dan zit in dat woordje 'leven' het woord 'Eva', moeder van de Levende. Dus als je leest, Adam lééfde, dan betekent dat, die twee mensen, Adam en Eva. God schiep de mens die lééfd. Die

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

waren samen en leefden samen.'

Dat is nu licht. Licht wat wij niet ontstoken hebben. En het is ook uiterst beschamend dat je in 1 Korinthe 13 - wat vorige week gelezen is - niet zozeer leest van 'liefhebbers', 'liefhebbende mensen', maar dat je leest van 'de liefde' is lankmoedig, 'zij' is goedertieren. Er staat niet 'ik', maar 'de liefde'.

En, ik heb wel eens uitgelegd, dat is voor ons beschamend, want dat betekent: Wij hebben dat niet als een mogelijkheid of een aanwezigheid in onszelf. Maar de liefde is uit God. De liefde is geopenbaard in de Heere Jezus Christus. En die liefde wordt uitgestort in de harten.

Omdat je nu een verbond hebt, mag je aan liefde, trouw verbinden. Je denkt niet heel de dag, neem ik aan: O, wat hou ik van mijn vrouw. Je denkt ook niet heel de dag en de nacht: Wat hou ik veel van God. Of wel? Nee, want je denkt: O, die spijker moet hierin, of, dat sommetje moet zo. Goed, ik zeg, dat denk je niet heel de dag, maar betekent dat dan dat het daarom uit is tussen jullie? Tussen mij, mijn vrouw, mijn kinderen, God? Welnee! Al zouden ze je midden in de nacht wakker maken en vragen: "Hou je van je vrouw?" Je zou gelijk voelen of ze er nog was; ze is toch niet gestolen? Je moet zo af en toe een poosje naar elkaars ademhaling luisteren, want jij leeft ook, al is het geen 930 jaar. Misschien wordt je maar veertig, vijftig of zestig jaar, maar jij leeft, en die ander ook. Want ik weet zeker, als die ademhaling stopt, en het licht van de Heere Jezus Christus schijnt over ons huwelijk, dan schrik je. Want dan ga jij dood, jij ook; jij gaat ook een beetje dood. "Deze twee zullen één zijn, één vlees, één mens."

Dat licht werpt nu Jezus Christus over het huwelijk. "Als een verborgenheid, ziende op Christus en op Zijn Gemeente."

En nu kan ik wel een heleboel vieze vingers laten zien, en zeggen: "Laten we daar alsjeblijft maar niet meer over praten, laten we blij wezen dat het zus of dat het zo"

Dat voel ik nu net aan als geveinsdheid - waar we het vanmorgen over hadden. Het is net of de Heere dan tegen mij zegt: Nu sta je er maar wat van te maken. Moet jij, omdat jij zoveel verkeerde vingerafdrukken hebt staan, overál op, moet je daarom het licht prijsgeven, het geheim van de liefde van de Heere Jezus Christus, dat over het huwelijk valt? Nee, je moet dat Woord niet opzij schuiven. Je moet wél bekennen dat je een arme zondaar bent en dat je het hárd nodig hebt, "mannen, hebt uw eigen vrouwen hartelijk lief", dat heb je nodig. En je hebt ook nodig om te horen dat er trouw bij zit. Al wordt er een aanval gedaan op de liefde, al gaat alles niet naar je zin, al maken de zorgen het soms zo moeilijk, al drijf je wel eens een eind uit elkaar, dat kan best zijn, maar om herinnerd te worden aan het verbónd van de Heere God!

Wij staan niet zo hoog, maar we moeten niet het Woord van God verdringen om ruimte te gaan scheppen voor onszelf, "een mens is nu eenmaal zo", nee! Nee, jongen, meisje, man, vrouw - en dat kan ík wel zeggen - waar het om gáát is, dat Gód het zegt. Dat God zegt: "Kom, opstaan, sámen!, liefde en trouw!" Dat is licht, dat God zo'n onuitsprekelijke liefde heeft geopenbaard in Zijn lieve Zoon Jezus Christus. En dat Hij ook iets van die liefde - en dat is die dimensie, denk ik, van een christelijk huwelijk - dat er nu iets van dat wat God gedaan heeft, als het ware, de laatste schragende grond en steun is in tijden van moeite en zorgen, van verdriet, dát!

Dat het dan best kan zijn - al hoort het bij de samenleving van de hele kerk, die woorden

CATECHISMUS ZONDAG 41 (VERVOLG-2)

- dat dan die woorden voor ons leven gelden: "Zo zijn wij schuldig ook elkander lief te hebben." En dan moet je niet zo droombeeldachtig doen, en je niet in allerlei volmaaktheidsbespiegelingen vermijden, maar de nuchterheid onder ogen zien. Welke nuchterheid? Aan de ene kant: Wij zijn allen afgeweken, overtreders en overtreedsters. Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, Hij heeft er Zijn vermaak in gehad om een pasgehuwd stel op hun trouwdag te bezoeken en om de vreugde te vermeerderen. Dat heeft Hij gedaan!

Dat doet Hij nu nog! En dat kán Hij nu nog doen!

Dan wordt het ook wat lichter ín het huwelijk.

Als de één de ander dan eens een beetje wanhopig aankijkt - laten we nog verder gaan - dat je misschien zou denken, hij gaat weg, zou hij weggaan? Zou hij het verbond? Dan moet je kunnen zeggen: "Kind, hoe kom je daar nu bij? Dát kan niet. Ik was boos, vergééf het me. Ik was" Dat is het juist! Dát is dan juist het licht in het huwelijk. Als er zó op geschenen wordt, dan wordt het in huis en in de verhoudingen ook een klein beetje lichter. "Zo ik dit zeggen, staven zou, dan ware ik niet getrouw", aan wat de Heere God zegt.

Ik hoop dat er toch een paar dingen zijn waar we iets aan hebben. Ik hoop nog een keer over die woorden van de uitleg van onkuisheid in het huwelijk en daarbuiten nog iets over te zeggen, maar dat we iets van de kén van het christelijk huwelijk mogen vatten, hoewel we het niet kunnen vatten, anders ben je zo alleen. En ik weet wel, we zeggen altijd: "Het laatste stukje van de reis moeten we alleen maken." Als je moedertje of je vadertje sterft, dan kunnen ze niet met elkaar mee. Maar ik heb wel gedacht, toch wel een heel eind! Ze kunnen wel een heel eind met elkaar me. Ook naar die laatste grens, maar om dan te mogen weten, mij zondig schepsel, die zoveel draaien om zijn oren nodig had, die mag zeggen: "Het is een wonder dat ik niet voor eeuwig buiten gesloten ben, buiten dat verbond van God. Hij heeft mij vergeving gegeven, om Jezus wil. Hij heeft mij geholpen. Hij heeft mij nooit beschaamd. Hij is trouw, temidden van al mijn ontrouw.

Dan mogen we als man, of als vrouw, als we de kracht en de mogelijkheid nog hebben, in een laatste beweging elkaar nazwaaien, met alle schuld die vergeven is en vergeven blijft: "Dag, lieve vrouw, dag, lieve man, dag, mijn lieve moedertje, dag, mijn lieve vadertje."

't Is licht, ondanks alle verdriet, het is een stukje licht in die wildernis van deze grote wereld.

AMEN